

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 17/23

U Luxembourg 26. siječnja 2023.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika C-817/21 | Inspectia Judiciară

Pravosudna stegovna tijela: prema mišljenju nezavisnog odvjetnika A. M. Collinsa, pravu Unije protive se nacionalni propisi koji odgovornost za nadzor istraga pritužbi protiv glavnog inspektora povjeravaju zamjeniku glavnog inspektora

Inspectia Judiciară (Pravosudna inspekcija, Rumunjska) je pravosudno tijelo zaduženo za provođenje stegovnih istraga i pokretanje stegovnih postupaka protiv sudaca i državnih odvjetnika u Rumunjskoj. Prema pravilima kojima je uređena Pravosudna inspekcija, glavni inspektor samostalno imenuje zamjenika glavnog inspektora; mandat zamjenika glavnog inspektora ovisi o mandatu glavnog inspektora te se s njime preklapa; svi pravosudni inspektori podređeni su glavnom inspektor te o njemu ovisi njihov napredak u karijeri.

Curtea de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu, Rumunjska) nastoji utvrditi mora li tijelo kao što je Pravosudna inspekcija osigurati jamstva neovisnosti i nepristranosti jednaka onima koja se u pravu Unije zahtijevaju od sudova. Taj sud osobito pita protive li se pravu Unije nacionalni zakonski ili podzakonski propisi koji odgovornost za nadzor istraga pritužbi podnesenih protiv glavnog inspektora Pravosudne inspekcije te s time povezanih stegovnih istraga i stegovnih postupaka povjeravaju zamjeniku glavnog inspektora Pravosudne inspekcije.

Nezavisni odvjetnik A. M. Collins u svojem današnjem mišljenju potvrđuje sudsku praksu Suda¹ prema kojoj se – iako je organizacija pravosuđa u nadležnosti država članica – ta nadležnost mora izvršavati u skladu s pravom Unije. Stoga stegovni sustav primjenjiv na suce mora sadržavati nužna jamstva kako bi se izbjegla svaka opasnost od primjene takvog sustava kao sustava političkog nadzora nad aktivnosti sudaca.

U svojoj presudi Asociația „Forumul Judecătorilor din România”² Sud je utvrdio da rumunjski propisi o imenovanju *ad interim* na rukovodeća radna mjesta Pravosudne inspekcije moraju poštovati zahtjeve koji proizlaze iz prava Unije, osobito vladavinu prava. S obzirom na opseg ovlasti Pravosudne inspekcije da provodi stegovne istrage i pokreće stegovne postupke protiv sudaca i državnih odvjetnika, ti se zahtjevi primjenjuju i na imenovanje *ad interim* njezina glavnog inspektora te na njezinu organizaciju i rad. Budući da propisi glavnom inspektor daju široke ovlasti i prava, on je također obavezan poštovati te zahtjeve.

Nezavisni odvjetnik ističe da je odluke Pravosudne inspekcije kojima se odbijaju pritužbe protiv sudaca ili državnih odvjetnika moguće pobijati pred Curteom de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu) te potom pred Înalta Curteom de Casație și Justiție (Visoki kasacijski sud). Dostupnost sudskih postupaka protiv odluka stegovnih tijela

¹ Presuda od 18. svibnja 2021., Asociația 'Forumul Judecătorilor din România' i drugi, [C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 i C-397/19](#) (vidjeti također [Priopćenje za medije 82/21](#)).

² Idem, točke 182. i 184.

bitna je, ali nije nužno dovoljna da se odagna sustavna zabrinutost izražena u kontekstu djelovanja tog stegovnog sustava.

S obzirom na široke ovlasti glavnog inspektora, njegovu važnu ulogu unutar Pravosudne inspekcije te nepostojanje bilo kakvog unutarnjeg mehanizma za onemogućavanje neodgovarajućeg korištenja tih ovlasti, Pravosudna inspekcija mora stegovne pritužbe protiv te osobe rješavati što je moguće profesionalnije i nepristranije kako bi se očuvalo povjerenje javnosti u to tijelo i u čitavo pravosuđe. Činjenica da glavni inspektor Pravosudne inspekcije samostalno imenuje zamjenika glavnog inspektora može biti zabrinjavajuća s obzirom na to da potonji odlučuje o tome treba li istražiti pritužbe podnesene protiv glavnog inspektora i pokrenuti stegovni postupak protiv njega.

Nezavisni odvjetnik ističe da je prije usvajanja nacionalnog zakona 2018.³, Vrhovno sudsko vijeće imenovalo i glavnog inspektora i zamjenika glavnog inspektora na temelju sličnog postupka te je mandat zamjenika glavnog inspektora bio neovisan o mandatu glavnog inspektora. Otad, čini se da zamjenika glavnog inspektora samostalno imenuje glavni inspektor te njegov mandat ovisi o mandatu glavnog inspektora i s njime se preklapa. Zakonski i podzakonski propisi o Pravosudnoj inspekciji ne predviđaju, osim stegovnih postupaka, nikakav unutarnji mehanizam za ispitivanje navoda o neodgovarajućem korištenju širokih ovlasti glavnog inspektora.

Nezavisni odvjetnik zaključuje da **zakon usvojen 2018. može znatno narušiti predodžbu javnosti da zamjenik glavnog inspektora može objektivno i nepristrano nadzirati stegovne istrage i stegovne postupke u vezi s pritužbama podnesenima protiv glavnog inspektora. Shodno tomu čini se da je njegovo usvajanje unazadilo zaštitu vladavine prava u Rumunjskoj.**

Unatoč obvezi zamjenika glavnog inspektora da bude neovisan i nepristran, takvo uređenje može stvoriti predodžbu da on ima osobni interes za ishod stegovnih istraga i/ili stegovnih postupaka protiv glavnog inspektora. Osim toga, očito je da su svi pravosudni inspektori unutar Pravosudne inspekcije podređeni glavnom inspektoru te da njihov napredak u karijeri ovisi o tome tko obavlja tu dužnost. To također može narušiti predodžbu javnosti da pravosudni inspektori profesionalno i nepristrano istražuju pritužbe protiv glavnog inspektora.

Nezavisni odvjetnik A. M. Collins zaključuje da se, u takvim okolnostima, **pravu Unije protive nacionalni zakonski ili podzakonski propisi koji, među ostalim, odgovornost za nadzor stegovnih istraga i stegovnih postupaka protiv glavnog inspektora Pravosudne inspekcije povjeravaju zamjeniku glavnog inspektora.**

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Ostanite povezani!

³ Legea nr. 234/2018 (Zakon br. 234/2018) od 4. listopada 2018., *Monitorul Oficial al României*, dio I., br. 850 od 8. listopada 2018.